

VARFÖR
NOMINERAS
MOLLY?

Nominerad barnrättshjälte • Sidorna 92–112

Molly Melching

Molly Melching nomineras till World's Children's Prize för sin 40 år långa kamp för att utrota kvinnlig könsstympning, barnnäktenskap och tvångsäktenskap.

Molly och organisationen Tostan utbildar på lokala språk och utgår från mänskliga rättigheter.

De involverar hela byar, både barn och vuxna, i ett treårigt utbildningsprogram som behandlar hälsa, utbildning och miljö. Andra viktiga delar är att stärka kvinnor och barn, och att sprida kunskap om kvinnlig könsstympning och barnets rättigheter. Tostans unika utbildningsmodell kallas "Community Empowerment Program", som är ett program för att stärka hela byn. Programmet har lett till att över 7200 byar i sex länder i Västafrika beslutat att de ska sluta med kvinnlig könsstympning, barnnäktenskap och tvångsäktenskap. Tack vare Molly och Tostan kan hundratusentals flickor i byarna nu växa upp utan att riskera att bli skadade för livet. De och pojkarna i byarna kommer inte heller att giftas bort medan de är barn. Både flickor och pojkar kan drömma om en framtid fylld av kunskap och att själva kunna välja sina liv.

Det är 1996 när Molly Melching anländer till en historisk dag i byn Malicounda Bambara i Senegal. Fram till den här dagen har byns flickor alltid utsatts för könsstympning och barnnäktenskap. Molly vet inte om hon ska våga tro på meddelandet som nått henne från byns kvinnor:

– Vi har beslutat oss för att sluta skära våra flickor.

När Molly kör in med sin jeep i byn välkomnas hon av många människor. Under sång och dans går de till samlingsplatsen i skuggan av ett stort träd.

– Vi hälsar dig med ditt förnamn och ditt efternamn, säger ledaren för byns kvinnor.

Könsstympning är en tradition som varit helt förbjuden att ens nämna så Molly är förundrad. Har kvinnorna verkligen beslutat sig för att prata öppet om traditionen och dessutom sluta med den? Har hennes och organisationen Tostans utbildning om hälsa och mänskliga rät-

tigheter kunnat bidra till slutet på en tusenårig tradition som allvarligt skadat miljoner flickor i denna och andra byar?

Historiskt beslut

Kvinnorna under trädet börjar berätta om hur de kommit fram till sitt beslut.

– Vi har fått information som vi aldrig fått förut, säger Kerthio, en av kvinnorna. Vi vet nu att de flesta kvinnor i världen inte blir skurna. Det förvånade oss. Vi har också lärt oss att mycket av den smärta och de problem vi

Adama, 15, talar om Tostans utbildning inför hela byn. När hennes mamma var ung fick flickor inte göra det, men nu har alla plats i byns möten.

kvinnor lever med hör ihop med könsstämpningen vi utsätts för som barn.

Könsstämpning är ett farligt ingrepp, som leder till svårigheter genom hela livet. Men det är en tradition som gjort att en flicka kan bli gift och accepterad i bygemenskapen.

Byns kvinnor har under lång tid diskuterat hur flickor skärs och blir bortgifta tidigt. Under två år hade Tostans utbildare gett dem stöd och kunskap om mänskliga rättigheter, om kroppen och om hälsa.

– Det viktigaste vi har lärt oss, säger Kerthio, är att det finns mänskliga rättigheter. Och att vi som vuxna har skyldigheter att skydda barnets rättigheter. Det ger oss styrkan att stå upp för vårt beslut.

– Vi har pratat med de religiösa ledarna och förstått att traditionen inte kommer från islam. Att sluta med traditionen gör oss inte till dåliga muslimer.

Kvinnorna beslutar att hålla en ceremoni. Under den berättar både kvinnor och män varför beslutet att sluta med könsstämpning är viktigt. Och om hur diskussionerna i Tostanprogrammet hjälpt dem att komma fram till sitt beslut.

Molly är med vid ceremonin. Hon dansar och delar glädje med alla bybor.

Först barncenter

När Molly som 24-åring kom till Senegal, 1974, var det för att studera barnsagor på franska, hennes huvudämne på universitetet hemma i USA.

Molly kom till Senegal som 24-åring och blev kvar. Hon startade ett barncenter i Senegals huvudstad Dakar.

Alla barn har uppgifter att hjälpa till med, som att hämta vatten, men det är också viktigt att barnen hinner leka.

Men när hon anlände till huvudstaden Dakar kände hon: ”Det här är min plats på jorden.”

Sagorna var på franska, men barnens språk var wolof.

– Hur ska barnen kunna lära sig saker när de inte får prata eller läsa böcker på sitt språk? frågade Molly sig.

Hon lärde sig wolof och startade ett center där barn skulle få läsa, uppleva och utvecklas på sitt eget språk. Det fanns inga barnböcker på

wolof så Molly skrev en natt sin första sagobok på wolof, om flickan Anniko. Hon drev barncentret i sex år.

Ut på landet

Efter sex år med barncentret i huvudstaden flyttade Molly ut till en by för att lära sig om situationen för barn där.

I byn fanns ingen skola. Molly bodde i byn i tre år och skapade ett utbildningsprogram på lokala språk, baserat på traditionen med sång,

På väg till Tostan-möte

På väg till möte i en av de mer än 7 200 byar som sagt nej till könsstämpning och barnaktenskap tack vara Tostans insats.

dans och poesi. Programmet växte fram ur information om hälsa och hygien och diskussioner och lösningar av problem tillsammans med byborna. Tillsammans med byborna utvecklade Molly det som 1991 blev organisationen Tostan. Tostan är ett wolof-ord för stunden när en kyckling bryter genom äggskallet. Tostans mål var att sprida kunskap på olika lokala språk till fler byar.

Det var när Molly och Tostan började sprida information om mänskliga rättig-

heter, som samtalen om barn- äktenskap och könsstympning av flickor började ta fart.

Men när byn Malicounda Bambara 1996 var den första byn att berätta om sitt beslut att sluta med könsstympning var det många som blev arga. Både kvinnor och män protesterade. De kallade byns kvinnor för fula ord och sa att de minsann aldrig skulle sluta med könsstympning.

Skärerskan som slutade

I en annan by levde Ourèye Sall. Hon var en traditionell

skärerska, den som genomförde könsstympningen på flickorna i byn.

Ourèye var bara fjorton år när hon giftes bort med en äldre man. Men innan dess hade hennes mamma lärt henne hur en könsstympning görs. Den kunskapen gav henne status i den nya byn och pengar till familjen.

När Ourèye kom i kontakt med Tostans utbildning hade hon egna barn och barnbarn. De var könsstympade, precis som alla flickor i byn.

– Vi satt i klassrummet när jag vände mig till min dotter och sa: ”Nej nu är det slut, jag vill inte skära flickor längre”. Fred och frihet från våld är viktigare än pengar. Det förstod jag då, berättar Ourèye.

Ourèye ville sprida sin nya kunskap och besökte många byar. Vuxna lyssnade på henne eftersom hon var en skärerska och egentligen själv tjänade på om traditionen fortsatte.

Imamen som vandrade

Mollys gode vän, imamen Demba Diawara, var först lite arg för att Tostan diskuterade traditionen. Men efter att ha pratat med läkare, religiösa ledare och kvinnorna i sin by om könsstympning kom han till Molly och sa:

– Jag hade fel. Jag visste inte om hur skadligt det här är. Nu när jag vet så måste jag göra något åt det. Men för att kunna sluta med traditionen måste vi ha våra släktingar och vänner med oss. Vi måste prata med alla byar och jag ska själv gå till tio byar där mina närmaste släktingar bor.

Demba gick från by till by. Han möttes av ilska och räds- la, men var alltid noga med att vara respektfull och tyd- lig. Sakta, efter många måna- der och diskussioner, hade beslutet fattats. Tillsammans.

– Jag vet att det kommer att bli problem när jag är stor och ska föda barn, säger Nuima, 14, i Senegal, som blev skuren som bebis. Tack vare Tostan är det ingen som gör det längre här och det är heller ingen som längre tvingar oss att gifta oss innan vi är arton år.

Ourèye Sall var den första skärerskan som tog ställning mot könsstympning och helt slutade med att utföra sådan. Hennes barnbarn Rokhaya, 17, är stolt över sin farmors viktiga arbete mot könsstympning.

Tack Tostan!

Isatou, 11, utsattes för könsstympning som liten, men nu är det slut på det i hennes by, där alla lovat varandra att upphöra med den traditionen.

– Om Tostan inte funnits hade vi fortsatt att i vår by gifta bort oss flickor, säger Isatou.

Imamen Demba Diawara har varit viktig för Molly och Tostan. När han själv förstod hur fel traditionen med könsstympning var insåg han att man måste tala med allas släktingar i alla byar för att få ett slut på den.

– Jag ska själv vandra till tio byar, där mina släktingar bor, sa han.

Hundratals människor samlades i byn Keur Simbara för att fira beslutet att sluta med könsstympning. Nu visste Molly, Tostan och människorna i byarna att för att lyckas med att skapa en framtid där flickor inte utsätts för könsstympning, måste alla vara med i beslutet. När beslutet fattats tillsammans är det starkt!

7 200 byar idag

När Molly besöker Keur Simbara idag har det gått 20 år sedan byn började arbeta med Tostan. De senaste arton åren har ingen flicka blivit könsstympad här. Och många byar har fattat samma beslut. Genom Tostan-programmet

har över 7200 byar i sex västafrikanska länder slutat med könsstympning, barnnäktenskap och tvångsäktenskap. Hundratals flickor har oskadade kroppar och slipper smärta och besvär. Fler flickor får gå i skolan istället för att giftas bort och bli mammor medan de själva är barn. Även fler pojkar slipper gifta sig tidigt och får gå kvar i skolan.

Att ändra på en tradition är svårt. Tillsammans med Tostan har byarna gjort något väldigt ovanligt.

– Mänskliga rättigheter är nyckeln. När vi pratar om rättigheter och skyldigheter så

Barn och vuxna satte tillsammans upp mål för byns utveckling. Här ingår allas rätt att leva i en säker, ren miljö och allas ansvar att hålla miljön ren. Tvillingbröderna Dyouma och Bilal har samlat skräp i byn Keur Simbara och bär bort det.

förstår alla. Det är allas rättighet att vara fria från våld, och samtidigt är det allas skyldighet att bidra till ett samhälle som är fritt från våld. Tostan-programmet visar att trots att de inte fått gå i skolan så kan alla fatta kloka, modiga beslut, säger Molly.

Kunskapen sprider sig

Tostan arbetar i sex länder i Västafrika: Guinea, Guinea-Bissau, Mali, Mauretanien, Senegal och Gambia. Sedan 1991 har mer än 200 000 personer deltagit i Tostans program och använt Tostans material, som finns på 22 lokala språk. Tostans modell gör att dessa 200 000 barn och vuxna i sin tur spridit kunskap och påverkat över två miljoner människor. Deltagarna i programmet pratar med sina släktingar och vänner i andra byar. Kunskapen och förändringen sprider sig i hela länderna, och även till andra länder.

Ett beslut att fira

När byar som hör ihop, genom släktskap eller på annat sätt, tillsammans kommit överens om att sluta med könsstympning har de en ceremoni där de berättar om sitt beslut. Och en fest med dans för att fira beslutet!

Nya tider

För de coola ungdomarna i byn Sare Ngai i Gambia är det nya tider. De kommer aldrig att utsätta sina barn för könsstympning eller barn-
nåktenskap.

Molly på vandring genom Keur Simbara tillsammans med byns barn. De vet alla vem Molly och Tostan är och att de bidragit till att det blivit bättre för byns barn.

Brott mot mänskliga rättigheter

Ungefär 140 miljoner flickor och kvinnor världen över har utsatts för könsstympning, som drabbar ungefär tre miljoner flickor i Afrika varje år. Det är ett brott mot de mänskliga rättigheterna och innebär många risker för hälsan, både direkt och genom hela livet.

Tostan-programmet gör att byinvånarna fortsätter att fatta bra beslut för att förbättra sina liv. Det handlar om tillgång till skola, toaletter, hälsovård, kunskap om malaria, att bygga en brunn eller ett bibliotek. Och om att

registrera vuxna så att de får rösta.

Molly hör byrådet berätta om byns mål vad gäller elektricitet, vaccinering, förbättrade vägar och att kvinnor ska vara del av alla beslut. Hon trivs när hon ser

byungdomarnas pjäs om att själv få välja sin man eller hustru, precis som de gör i Tostan-programmet. Sen fortsätter dansen. 🌍

Bättre liv med Tostan

Tostan-byarnas arbete med mänskliga rättigheter gör att livet förbättras för barnen och andra bybor på många vis:

- Mer än 7 200 byar har slutat med könsstympning, barnnåktenskap och tvångsåktenskap.
- Respekten för barnets rättigheter ökar.
- Fler flickor går i skolan.
- Fler barn blir vaccinerade.
- Läs- och skrivkunskapen ökar.
- Mammor och barn får bättre hälsa.
- Beslut fattas demokratiskt.
- Även kvinnor kan vara ledare.
- Miljön blir bättre.
- Det blir färre fall av malaria, hiv/aids och andra sjukdomar.
- Solenergi ger byarna elektricitet.

Vad är en social norm?

Könsstympning hör ihop med en social norm kring att bli gift. En social norm är något som många i ett samhälle är överens om. Om någon väljer att göra på ett annat sätt säger oftast någon till. Det kan till exempel gälla att inte slänga skräp i naturen.

I många samhällen i olika kulturer och religioner är den sociala normen att en flicka måste vara könsstympad för att kunna bli gift. Det är en tusen år gammal tradition och ingen vet varifrån den kommer. Det bara är så.

I Tostans program får deltagarna kunskap om mänskliga rättigheter och om hur farligt det är för flickor och kvinnor att bli omskurda. De får prata med imamerna, som berättar att könsstympning är en tradition och inte står omnämnd i Koranen.

För att det ska gå att sluta med

könsstympning måste många människor tillsammans bestämma sig tillsammans för en ny social norm. Den nya normen är att en flicka inte ska vara könsstympad för att bli gift.

Så här förändras den sociala normen i Tostan-byarna:

- 1. Gammal social norm:** Flickor blir könsstympade och gifter sig i unga.
- 2. Tostans utbildning:** Barn och vuxna diskuterar och lär sig nya saker.
- 3. Kunskapsspridning:** Vuxna och barn från flera byar sprider kunskap och diskuterar frågan tillsammans.
- 4. Gemensamt beslut:** Stoppa könsstympning och barnnåktenskap i vår by!
- 5. Ny social norm:** Flickor går i skolan, ingen könsstympning eller barnnåktenskap i byn!

”I morgon ska du gifta dig”

Efter månader av torka slår regnet äntligen mot taken. Mariama Bah, fyra år, springer ut till de andra barnen. Mariama vet inte att det redan är bestämt att hon ska gifta sig med en av pojkarna som också hoppar i vattenpölna.

När jag föddes kom en vän till mina föräldrar och sa:

– Den här flickan ska bli min sons hustru.

Mina föräldrar tyckte att det var en bra idé, så de bestämde om bröllopet och att jag skulle bo hos den andra familjen från det att jag slutade amma tills att jag blev sju år. Så jag växte upp tillsammans med pojken som skulle bli min man. Vi var som syskon.

Bröllopsdags

Jag återvände hem till mamma och pappa när jag blev sju år. En dag när jag var elva år berättade mina kompisar: 'I morgon ska du gifta dig'. Jag blev ledsen.

Jag fördes till pojken som skulle bli min make. Jag bar ett vitt skyнке runt höfterna och en slöja på huvudet. Min överkropp var bar.

Efter vigseln gick jag och min man in i huset. Utanför satt två äldre kvinnor. Senare gav vi det vita skyнкet till kvinnorna. Om det är blod på blir det dans och fest i byn. Om inte blir det en stor skam.

När vi låg i sängen frågade min man: "Varför är du så tyst?" Jag tittade upp i taket och visste inte vad jag skulle svara. Min man började prata om allt möjligt och efter en stund vågade jag också prata. Vi sa till varandra att det kän-

des konstigt att ligga där som man och hustru. Vi pratade om annat också, som om vännerna och om byn. Och om vårt nya hem där vi skulle bo tillsammans.

Kvinnorna väntade på att vi skulle vara med varandra som man och hustru. I soluppgången fick de mitt vita skyнке, som hade fått blodfläckar. Kvinnorna började ropa glatt och att dansa.

Mina barn i skola

Ett år senare födde jag mitt första barn. Det var mycket svårt. Jag var på sjukhus och blev sängliggande i veckor. Drygt ett år senare födde jag mitt andra barn.

Det var svårt att få maten att räcka till så min man bestämde sig för att resa och jobba i Europa. Jag hörde inte något från honom på flera veckor. Han är fortfarande i Italien, har ett jobb och skickar hem pengar. Han ringer ofta, säger snälla ord till mig och frågar om barnen. Nu när vi levt som man och hustru så har jag börjat älska honom.

Jag har lärt sig mycket av Tostan. En kvinna där delar med sig av sina kunskaper till mig. Min dröm är hälsa för min familj. Jag kommer inte att låta mina barn gifta sig förrän de är arton år och jag ska se till att de kan gå i skolan." 🌍

Elva år och ska giftas bort

Mariama springer. Fötterna slår hårt mot sanden och hon får kämpa för att inte snubbla i mörkret. Hon vill bara bort från allt. Hennes styvfar har bestämt att hon ska gifta sig, trots att hon bara är elva år.

Efter två kilometer i mörkret kommer Mariama fram till sin mormor, som försöker trösta henne, men Mariama bara gråter. Om pappa hade levt hade inget av det här hänt, tänker hon.

– Pappa älskade mig och mina syskon mer än allting annat. Hans död var början på ett nytt liv. Pappa var den som försörjde oss och när han var borta blev allting svårt.

Framtidsdrömmens slut

Enligt traditionen i Mariamas by ska kvinnor som blir änkor sörja i fyra

månader. Under tiden får de inte ens ta emot ett föremål ur en mans hand. Om en man behöver ge henne något ska han lägga det på golvet och hon ska plocka upp det därifrån.

När sorgeperioden är över kan kvinnan gifta sig igen. Mariamas mamma gör enligt traditionen och gifter om sig med en bror till Mariamas pappa. Nu börjar problemen på allvar för Mariama.

Mariamas nya styvfar vill inte att hon ska gå i skolan utan bestämmer att hon ska giftas bort. Eftersom han är man kan han bestämma sådant.

Mariama vägrar att gå med på styvfaderns plan. Hon blir förtvivlad och tänker på hur livet skulle bli utan skolan. Det skulle vara slutet på hennes framtidsdrömmar.

– Min pappa ville att jag skulle gå i skolan. Hade han levt hade det här aldrig kunnat hända, säger Mariama till sin styvfar.

Fler hemskheter

Det finns en annan sak som gör Mariamas rädsla ännu större. När hon var en bebis utsattes hon för könsstympning. I den by där Mariama bor sys även flickans snippa ihop. När hon ska gifta sig måste "skärerskan" komma tillbaka för att öppna blockeringen med en kniv.

– De flesta svimmar. Många blir sjuka efteråt och måste ligga till sängs en lång tid. De får svårt att återhämta sig, säger Mariama.

Mariama vet att det hon

varit med om kommer att göra det svårt för henne att föda barn. Speciellt om hon är så ung. Men styvfadern är bestämd. ”Du ska gifta dig med din kusin. Det är för familjens bästa”, säger han.

Mariama gråter nästan hela natten hemma hos mormor. Men när hon vaknar på morgonen har hon bestämt sig. Hon ska söka hjälp hos organisationen Tostan och går för att söka upp den. Hon känner

sig inte nervös utan är säker på att de kommer att lyssna på vad hon har att säga.

När Mariama kommer fram till kvinnorna som jobbar med Tostan och är valda till bykommittén, lyssnar de noga till henne. De säger att de är imponerade av att hon vet att skolan är så viktig.

Mariamans garderob

Mariama är intresserad av kläder och har en stor garderob. De finaste kläderna har hon fått av systrar och kusiner i samband med bröllop och namngivningsfester.

Arbetskläder

När Mariama gör hushållsarbete, som att sopa och bära vatten, har hon alltid oömma kläder. Det är viktigt att vara rädd om finkläderna!

Ceremonikläder

När det är bröllop eller namngivningsceremonier klär sig Mariama i traditionella kläder. När hennes storasyster gifte sig fick hon den här klänningen av henne. Alla kvinnor hade likadana kläder på festen.

Bröllops- ankelband

Mariamans mamma gör de här ankeldekorationerna, som är en del av en traditionell bröllopsklädsel. Hon har gjort likadana till alla flickor i familjen.

Hennatatuering

På händer och fötter får Mariama hjälp att måla en traditionell hennadekoration. Den kan hålla i upp till tre veckor.

Fin vardagsklänning

Mariama gillar att klä sig fint när det kommer gäster till byn eller när hon umgås med vänner.

Hemliga festkläder

Att bära byxor med en kort tunika är alltför utmanande tycker de äldre i byn. När det är fest i byn brukar Mariama och hennes vänner därför klä sig i traditionella kläder med byxor under. När de äldre har gått och lagt sig tar hon av sig den traditionella kjolen och fortsätter dansa med sina kompisar.

Festkläder

En annan traditionell dräkt som Mariama burit på en släktnings bröllop.

De tycker att Mariama är ambitiös och hon är inte rädd längre.

Rutor på tyget

Många tyger i Mariamas by har ett ruttmönster, som den här kjolen.

Tostan-gruppens plan

Tostan-gruppen gör snabbt en plan. De måste prata med Mariamas styvfar och det fort. De samlar ihop en grupp på 17 personer och i samlad trupp går de till föräldrarnas hus. De är upprörda. En 11-åring ska inte behöva gifta sig! Hon ska få gå i skolan och få en utbildning.

Mariama går undan för att slippa höra samtalet med

hennes styvfar, men hör på avstånd att han blir arg. "Mariama har tagit hjälp av andra för att hon inte har någon respekt för sin egen familj", säger han. Sen skriker han: "Det blir som jag har sagt!" och vägrar att lyssna till gruppen som samlats vid hans hus.

Alla är arga

Mariama vet att hon har rätt. Tostans budskap är tydligt: Flickor har rätt till utbildning! Mariama ska inte behöva sluta skolan för att gifta sig. Det kan få allvarliga följder för hennes hälsa och förstöra hennes framtid. Men vad händer om styvfadern tvingar henne?

Skoluniform

Mariama är väldigt rädd om sin skoluniform och badar alltid innan hon tar på sig den.

Klänning för fest

På kjolen har Mariama broderat "Prinsessan AK Jallow".

känner hon sig rädd eftersom så många i byn är arga nu. Hennes styvfar är arg på henne och Tostan-kvinnorna är arga på styvfadern för att han inte lyssnar. Flera av hennes släktingar blir upprörda över att hon inte lyder sin styvfar. De tycker inte att en flicka ska få bestämma något själv.

Hjälp från polisen

När hon kommer hem från mormor förstår Mariama att hennes styvfar inte har lyssnat till Tostan. Han kommer att se till att bröllopet blir av, om det inte sker någonting drastiskt. Hon måste agera!

Den kvällen kan Mariama inte sova. Hennes styvfar är fortfarande arg och hon känner sig ledsen över att det har blivit ett så stort bråk i hennes by. Hon reser sig ur sängen och går tyst ut i natten. Utan att riktigt tänka sig för börjar hon springa. Fötterna rör sig som av sig själva och leder vägen mot mormors hus.

När hon kommer fram tar mormor emot henne, men säger att hon måste tillbaka nästa dag. Mariama vet vad hon vill och hon känner stödet från Tostan. Samtidigt

Mariama tillsammans med kvinnorna från Tostan som hjälpte henne när hennes styvfar ville gifta bort henne. "Flera flickor tvingas sluta skolan, men Mariama var modig och vågade tala med oss och sätta stopp. Nu kan hon bli vad hon vill", säger Kumba Bah.

→ Mariama skriver ett brev till guvernören och berättar om sin situation. Sedan går hon till polisen. Polisen har sett liknande fall förut och förstår situationen. De kallar Mariama och hennes styvfar till ett möte.

I rummet sitter Mariama, hennes föräldrar och två poli-

ser. Där sitter också kvinnorna från Tostan. Poliserna är tydliga: "Mariama presterar bra i skolan och hon vill gå kvar. Det betyder att ni inte har rätt att ta henne ur skolan. Vi kommer att arresteras om ni inte låter henne gå i skolan", säger de till hennes styvfar.

Nu blir styvfadern rädd och böjer sig för polisernas krav. En av poliserna spänner då ögonen i Mariama och säger: "Minns nu detta ögonblick. Du har gått igenom allt detta för att få gå i skolan. Lova mig att du lyckas."

Mariama lämnar kontoret lättad, nervös och omskakad

på samma gång. Hon är glad över att få gå i skolan och att hon ska få slippa de fasor ett bröllop innebär för ett barn. Samtidigt känner hon sig illa till mods. Hon har gjort så att hennes föräldrar riskerat att bli arresterade.

Ska hålla sitt löfte

Att komma tillbaka till byn är inte lätt. Människor vänder sig emot Mariama. Hennes egna släktingar säger elaka saker och bychefen är upprörd. Han säger att Mariama inte respekterat honom och att hon har gjort fel som vänt sig till polisen.

Det blir inte bättre när Mariama kommer till skolan. Det känns som om alla tittar på henne. Efter skolan går

Veckomarknad

Nära Mariamas by är det marknad varje vecka. Där samlas alla och det går att köpa allt man kan tänka sig. Den här veckan har Mariama sparat till att köpa en ny ögonskugga.

”Jag ville inte lyssna på Tostan först, men nu är jag tacksam att de hjälpte mig förstå hur viktigt det är med utbildning”, säger Mariamas styvpappa.

Mariama AK, 16

Bor i: Byn Sare Ngai i Gambia

Dröm: Bli sjuksköterska.

Motto: Förlåt dina fiender och gå vidare mot din dröm.

Blir ledsen: När hon tänker på sin döda pappa.

Är stolt över: Att hon kämpade för att få vara kvar i skolan.

Vill få slut på: Barnäktenskap.

hon hem och lägger sig i sängen. Hon kan inte äta och inte tänka på något annat än att alla är emot henne. I flera dagar ligger hon så utan att gå ut. Det som skulle bli en seger har blivit för mycket och Mariama känner sig ensam.

Då kliver Mariamas bästa vän in genom dörren. Hon sätter sig i Mariamas säng och kramar henne hårt.

– Du har kämpat för hårt för att bara ge upp nu, säger hon.

Sedan fortsätter vännen att prata om skolan och säger alla

de saker som Mariama själv sagt de senaste veckorna. Skolan är en rättighet och utbildning är nyckeln till en god framtid, förklarar vännen. I det ögonblicket bestämmer sig Mariama för att helt fokusera på sina böcker. Ingenting ska få ta hennes koncentration. Nu ska hon hålla sitt löfte till den där stränga polisen.

By för flickors rätt

Tiden går och Mariama känner att det inte längre är någon som är emot henne. Hennes styvfar förlåter henne och berättar för henne och för hela byn att han hade fel.

– Alla flickor har rätt att gå i skolan. Det förstår jag nu. Jag ville inte lyssna på Tostan, men idag är jag glad att de hjälpte mig. Mitt råd till alla jag möter är att de inte ska glömma dom som verkligen har hjälpt dig att fatta ett bra beslut, säger styvfadern inför alla som bor i byn.

När Tostan arbetat i Mariamas by i tre år bestämmer byn:

Vi ska aldrig mer skära en flicka! Vi ska aldrig mer kräva att någon som är under 18 år gifter sig!

Det är Mariama som läser upp vad som är bestämt för alla som samlats. Hon håller

ett tal som hon själv har skrivit, och det avslutas:

– Vi är offer, men våra barn kommer inte att vara det! 🌍

Ansvar och stilar!

”Av Tostan fick vi lära oss att prata om viktiga saker med våra vänner. Både om våra rättigheter och om hur vi kan påverka våra egna liv, trots att vi är unga. Förut satt vi ofta och liksom väntade, men vi fick lära oss att vi kan ta ansvar för oss själva. Därför gör vi nu små extrajobb. Jag skalar jordnötter och säljer i små påsar. Min kompis Kanku lagar fisksoppa och säljer med bröd till. När vi får lite pengar över gillar vi att gå till skräddaren och att prova olika stilar!”

Kora, 13

Kora och Kanku, 13, gillar att lyssna på poplåtar från Guinea.

Ebrima och Saikou är bästa vänner. Men de lever väldigt olika liv sedan Ebrima slutade skolan.

Bästa kompisar med olika liv

På videoklubben i byn ser de två kompisarna Saikou och Ebrima på fotboll. De har mycket gemensamt och de håller båda på Real Madrid. Men deras liv ser väldigt olika ut. Saikou går i skolan och tar varje dag, tack vare Tostan-kvinnorna i byn, ett litet steg närmare sin dröm att bli läkare. Ebrima jobbar på fälten, utan att kunna ge sin fru och tre barn vad de behöver.

När skolan börjar tar Saikou hand om familjens kor. När korna fått det de behöver skyndar han till skolan i byn. Redan som liten visste Saikou att han vill bli läkare. Han vet allt för väl vad det betyder att inte ha tillgång till vård. När hans pappa dog av sjukdom blev livet svårt för hela familjen.

– Pappa älskade mig och mina syskon. Att förlora honom är det värsta som har hänt mig. När han dog blev det svårt för oss att få pengarna att räcka till.

Saikous mamma gifte om sig efter en tid. Saikous styvfar har barn sedan tidigare och det är svårt för honom att mätta alla i familjen. Familjen fortsätter att kämpa för att få pengarna att räcka till det nödvändigaste, som mat och skolmaterial.

Du ska sluta skolan

När Saikou är tretton år talar hans mamma om för honom:

– Saikou, du måste sluta skolan och börja arbeta. Och vi ska ge dig en fru, säger hon. Men Saikou vägrar.

– Skolan är det viktigaste i mitt liv. Och jag är alldeles för ung för att gifta mig, säger han till sin mamma och styvfar.

Styvfadern vill inte höra på. Han har redan planerat allt och ser inga problem med att Saikou ska börja arbeta

istället för att studera.

Saikou står envist på sig. Han förklarar att om han får gå kvar i skolan så kommer han att kunna hjälpa familjen mycket mer än om han tvingas gifta sig och börja leva vuxenliv redan nu. När de fortfarande inte lyssnar går Saikou ut genom dörren. Han vet att han inte kommer att behöva lösa det här ensam. Det finns hjälp att få.

Tostan hjälper

Bara ett stenkast bort finner Saikou Tostans representanter i byn.

– Det är Tostan som lärt oss allt om hur viktigt utbildning är. De har också lärt oss att även vi barn har rätt att göra våra röster hörda. Vi ska få säga vad vi tycker när det gäller viktiga beslut. Tostan sa genast att de skulle hjälpa mig.

Redan nästa dag sitter Tostan-kvinnorna ner med Saikous föräldrar. De pratar igenom situationen. Tostan har en särskild metod för att lösa problem och konflikter i byarna där de jobbar.

Kvinnorna är erfarna och vet att det är viktigt att alla får säga sin mening och känna att det finns någon som lyssnar och förstår. Därför känner Saikous styvfar att han gärna lyssnar på Tostan. När de är klara är de överens om att det bästa för alla är om

Saikou får gå kvar i skolan.
– Jag var så glad. Nu skulle min dröm kunna bli sann!

Övertalad att bli gift

Samtidigt, bara en bit bort i byn, diskuteras en annan pojkes framtid. Han heter Ebrima och går i samma klass som Saikou.

– Om jag vill ha vatten kan jag bara säga åt min fru att hämta det, skryter en kille som är ett par år äldre än Ebrima.

– Tänk att ha ett eget hus, säger en annan.

Ebrima lyssnar. Hans mamma vill gärna att han gifter sig och alla omkring honom verkar hålla med. Kanske är det inte så viktigt

med skolan ändå, tänker Ebrima.

Ebrima är några år äldre än sina klasskamrater. Vuxen nog att gifta sig, tycker hans föräldrar, fastän han bara är 16 år.

Det Ebrima ännu inte vet är att hans föräldrar har samlat ihop pojkar som har slutat skolan och gift sig och sagt åt dem att berätta för Ebrima att livet som gift är bättre än det som skolelev.

Ebrima känner sig övertygad och tackar ja till att gifta sig med den kusin hans föräldrar valt ut. Hon är bara tretton år och Ebrima har aldrig pratat med henne tidigare.

Pengarna räcker aldrig

Redan på bröllopet känner Ebrima att han kan ha gjort fel som lät sig övertalas. Ingen har egentligen frågat honom vad han tycker och han känner att han har gått

Saikou, 16

Drömmer om: Att bli läkare.

Tips till andra barn:

Acceptera inte allt vuxna säger. Se till att ha med utbildade människor i beslut.

Idol: Ronaldo, han började med två tomma händer och är nu världens bästa fotbollsspelare.

Tror på: Demokrati.

Glad över: Att Tostan hjälpt oss hitta sätt att lösa våra problem och arbeta i projekt.

På slöjden har Saikou gjort en tavla av en domare.

”Jag känner mig intresserad av rättssystemet men den här bilden är helt från fantasin. Jag har aldrig sett någon rättegång.”

Alagie, Saikou och Gibbi går till videoklubben så ofta de kan för att titta på fotboll. Saikou håller på Real Madrid. "Jag beundrar Ronaldo för att han kommer från en fattig bakgrund och har arbetat sig upp. Jag önskar att jag kunde spela som han."

aning om vad jag annars skulle kunna göra. Men min dröm för mina barn är att de ska veta att det finns en annan typ av liv att leva. Jag vill att de ska gå i skolan och inte gifta sig för tidigt, säger Kaddijatou.

De två vännerna Saikou och Ebrima anstränger sig båda för det som är viktigt för dem. Saikou gör sitt bästa i skolan och Ebrima kämpar för att ge sin familj vad den behöver. De pratar ofta om framtiden och vilken stor skillnad det har gjort för byn att Tostan sprider kunskap om hur viktig utbildning är. Om inte Tostan hade funnits hade Ebrima och Kaddijatou kanske inte förstått att ge sina barn möjlighet till ett annat liv än det de själva lever. 🌐

Ebrima gifte sig när han var sexton och har nu tre barn. Han och hans fru Kaddijatou pratar ofta om att de ska se till att barnen får den utbildning de själva inte fick.

med på hela idén för att inte göra sina föräldrar besvikna.

– Idag ångrar jag mig djupt. Jag borde ha tagit vara på min rätt att säga min mening och inte gått med på att gifta mig så ung. När jag och min fru skulle sova ihop första natten kände jag mig bara rädd. Det var samma sak för henne. Hon var också rädd.

– Jag är välsignad med tre barn och jag älskar min fru, men att aldrig kunna ha råd att ge dem vad de behöver smärtar mig, säger Ebrima.

Han har arbetat hårt varje dag sedan han slutade skolan, men pengarna tycks ändå inte räcka till.

– Jag har ingen utbildning och det märks i varje stund. När Saikou och jag går för att titta på fotboll på video-klub-

ben så kan han läsa skyltar på engelska som jag inte förstår och han kan prata om saker som jag inte vet någonting om.

Barnen ska få utbildning

Saikou och Ebrima brukar prata om vad det betyder för framtiden att gå i skolan och få en utbildning.

– Jag har mycket att lära av Saikou. Det är när vi pratar som jag förstår vilken skillnad det gör om en person får en utbildning eller inte, säger Ebrima.

Ebrima och hans fru Kaddijatou är överens om att deras barn inte ska gifta sig innan de är arton år.

– Jag gick inte i skolan och jag blev glad när mamma sa att jag skulle gifta mig fastän jag var så ung. Jag hade ingen

Ebrima, 19

Önskar: Att jag kan säga ja nästa gång mina barn ber mig om något.

Plan för framtiden: Att mina barn får gå i skolan.

Älskar: Min fru Kaddijatou och våra barn Juldeh, Jainaba, Ismaila.

Ångrar: Att jag slutade skolan för tidigt.

Skulle aldrig: Sätta mig på min storebrors säng. Det är emot traditionen!

Samarb

Tostan-programmet går ut på att människorna i byarna tillsammans bestämmer sig för att göra livet bättre för alla i byn. För att det ska fungera måste alla vara med och diskutera vad som är viktigt. De kommer överens om att hälsa, gemenskap, fred och respekt behövs för att livet i byn ska vara så bra som möjligt. Alla får också lära sig samarbeta för att lösa problem. Barnen lär sig hur de ska prata med varandra och få en bra gemenskap, de tränar det hela tiden när de leker!

Tänka och sy

– Min mamma har lärt mig att brodera. Jag brukar tänka på hur det är här i Gambia. Det är tur att det är fred. Krig är allra farligast för barn eftersom de splittrar familjer, säger Isatou, 10.

ete för byn och för skoj!

Hoppa rep

Det gäller att hålla takten när man hoppar hopprep tillsammans.

Tick-tack-taktikträning

– Det är en fotbollslek. Vi gör laguppställningar och tränar taktik. Vi lär oss färdigheter som behövs i riktig fotboll också. Vi gör det aldrig ensamma, det är alltid folk som tittar på. En kula är fotbollen. Just nu är jag Real Madrid och spelar mot Barcelona, säger Mamadou, 10.

Musikuppträdandet

När Ilo, 15, spelar på sin Ritti samlas alla i byn för att lyssna. Rittin har strängar, men förstärker också hans röst när han sjunger. Han sjunger om hur en kvinna som är hungrig aldrig kan vara fri.

Cykla till kompisar

Mamadou gillar också att cykla. Det är bekvämt när han ska göra olika ärenden och hitta på saker med sina kompisar.

Virka hårbånd

– Mamma har lärt mig att virka och jag gör det tillsammans med mina vänner. Tostan har lärt oss att vi måste jobba hårt för att få det bra. Vi kan inte bara sitta och vänta, säger Fanta, 7.

25-boxes

– Det är en social lek. Man får inte nudda varandra och om någon gör det så åker den ut. Man springer alltid fyra i taget, men man är många fler i leken, berättar Hawh, 13.

Batterileken

– Det gäller att träffa motståndarens batterier. Ofta vill många spela och vi lottar om vilka som får börja. Sen kör vi en turnering. Det är viktigt för oss barn att leka. Det gör oss lyckliga och hjälper oss att kunna tänka fritt, säger Gibbi, 12.

Bättre liv på många sätt

Solenergi till alla

"Tostan har ordnat så vi har solenergi. Förut hade vi oljelampor och det var farligt. Använde man dem för att göra läxor sent så kunde det orsaka en brand. Förut fick varken barn eller kvinnor vara med och säga vad de tycker, men nu är det helt förändrat. Alla i byn får säga vad de tycker."

Awa, 16, Senegal

Föräldrarnas ursäkt

"Jag känner mig fri och glad. Nu kan vi prata med varandra även om svåra saker, det har förändrat mitt liv.

Mina föräldrar lät omskära mig när jag var en baby. De visste inte att det var fel. De blev väldigt ledsna när de förstod hur mycket problem det orsakar och ångrar sig. De bad om min förlåtelse och har lovat att de aldrig ska göra det igen på någon. Dagen jag förstod vad kvinnlig omskärelse innebär och att det har gjorts mot mig, så blev jag väldigt ledsen. Nu när vi vet och kan prata om allt är det viktigt att vi ser till att ingen dotter någonsin utsätts igen! Det vill jag kämpa för."

Tombong, 13, Gambia

Mindre malaria

"Förut var malaria ett stort problem för oss. Många dog. Vi slutade dricka mjölk under fyra år, när min styvfar dog, för vi trodde att dålig mjölk orsakade hans sjukdom. Nu vet vi att det är myggor som orsakar malaria. Därför städar vi byn varje vecka och sover under myggnät. Nu dör ingen längre av malaria, för vi vet hur vi ska skydda oss själva."

Musa, 15, Gambia

Städhjälp istället för barnbröllop

"Innan Tostan startade brukade pojkar också behöva gifta sig tidigt, som i min ålder. Men nu vet vi våra rättigheter och skyldigheter. Ingen gifter sig innan de fyller 18 år. Pojkar hjälper sina mammor med hushållsarbete, som att städa."

Alasana, 14, Gambia

Tostan jobbar med många olika saker för att se till att samhället blir bra för barn och deras familjer. Allt hänger ihop och gör barnens liv bättre. Barnen i Tostan-byarna har alla fått vara med och säga vad de tycker och de har fått lära sig allt om hur Tostan arbetar.

Ndyaya

Ami

Bilal

Står upp för mänskliga

Barnen i Kere Simbra i Senegal har en rättighetsdikt som de på bilden läser tillsammans. De står upp för mänskliga rättigheter för att aldrig glömma det byn har lärt sig. En viktig del av Tostan-programmet är att drömma om hur framtiden kan bli bättre. Barnens föräldrar och morföräldrar drömde om en framtid fri från våld. De slutade med konststämpning, eftersom det stod i vägen för deras dröm.

"Jag älskar historia och vill bli lärare. Min dröm är att alla här får gå i skolan. Vi ska ha bra lärare. Skolan jag ska bygga ska vara blå och orange."
Ndyaya, 10

"Jag älskar utbildning och vill bli lärare i franska. Min dröm är att bygga en skola och att ta mina föräldrar till Mecka."
Ami, 10

Barn kan ta ansvar

"Min dröm är att jobba med Tostan och gå till nya byar för att

göra samhället bättre. Det första jag skulle göra när jag kommer till en by är att arrangera en städning av den. Sedan skulle jag bygga upp skolan och registrera alla. Tostan lär ut renlighet och dialog. Det är så vi kan leva ett gott liv i fred. Barns rättigheter är särskilt viktiga. När barn lär sig att de har rättigheter klarar de också att ta ansvar och hjälpa till att göra livet i byn bättre för alla."

Kajatai, 13, Gambia

Tillbaka i skolan med hjälp av ko

"Förra året tog mina föräldrar mig ur skolan för att det var för dyrt. Då kom Tostan och pratade med pappa om att utbildning är viktigt. Pappa förstod och sålde en ko för att jag skulle kunna gå i skolan. Jag var så lycklig att jag inte kunde sova. Jag drömmer om att bli doktor och hjälpa kvinnor. Jag tänker också på att det är viktigt att förebygga ebola och vara noga med hygien."

Mariama, 15, Gambia

Städad by

"Föret var det smutsigt i min by. Det är det inte det längre för vi har lärt oss hur vi måste städa och hålla rent. Alla barn måste gå rätt att gå i skolan för det är enda sättet att få en bra framtid och nå sina mål. Det är också viktigt att alla har kunskap om hur man undviker att bli gravid."

Fatou, 14, Gambia

Ndeye Fatou

Dyouma

Ndeye

*We are the generation of Human Rights
We accept nothing but Human Rights
Let's identify them and let's ask for them
For men
For women
For children
And for them who claim Human Rights to apply them*

Kvinnor och barn med och bestämmer

"Tidigare kunde en man och en kvinna inte ens sitta bredvid varandra och prata. Det var männen som fattade alla beslut. Kvinnor och barn fick aldrig vara med och diskutera eller bestämma något. Det är förändrat nu. Vi har pratat om mänskliga rättigheter och om många saker som är viktiga för att det ska bli bra för människorna i vår by. Till exempel har vi bestämt att ingen ska behöva gifta sig innan 18 års ålder och vi praktiserar inte könsstympning längre."

Fatoumata, 15, Gambia

Min syster bortgift

"Jag blir glad när jag tänker på Tostan och att jag inte kommer att bli bortgift. Vår styvfar tvingade min storasyster att gifta sig. Hon är inte lycklig och har redan tre barn. Det är väldigt svårt för dem som gifter sig tidigt. De är barn som själva blir föräldrar och får många barn. Men jag kommer inte att bli gift förrän efter att jag fyllt 18 år. Istället ska jag gå i skolan, lära mig mycket och få ett bra jobb. Helst skulle jag vilja jobba med Tostan, då skulle jag få prata med människor och hjälpa till att lösa stora svårigheter."

Anastou, 13, Gambia

rättigheter!

"Jag vill bli affärskvinna och jobba på bank. Då behöver jag lära mig franska, engelska och matte. Jag drömmer om elektricitet till byn, inte bara solceller som vi har nu. El dygnet runt gör livet bättre för alla."

Ndeye Fatou, 12

"Jag drömmer om att vår by ska se ut som städerna jag ser på tv. Rent, många träd, vackra blommor. En vattenkran i varje hus, el dygnet runt."

Dyouma, 12

"Jag älskar att spela fotboll. Jag drömmer om att vi ska ha en fotbollsplan och ett lag som spelar i serien. Om vi får spela och träna så blir vi starka."

Bilal, 11

"Jag går i femman. När jag blir stor ska jag bli utbildningsminister. För vår by drömmer jag om en finare skola och en större koranskola."

Ndeye, 13

En dag utan skola

Tostan har förändrat mycket i byarna och de vuxna vet idag hur viktigt det är för både flickor och pojkar att gå i skolan. Men det finns familjer som inte har råd att skicka barnen till skolan. Flera viktiga förändringar har skett men det är en lång väg kvar att gå.

– Jag bor tillsammans med min moster eftersom min mamma är död och min styvmor jobbar i huvudstaden Banjul. Min moster låter mig inte gå i skolan längre utan jag ska vara hemma och göra hushållsarbete. Jag tänker på skolan varje dag, men det är mycket som ska göras, säger Nuima 14.

– Mitt liv skulle ändå ha varit annorlunda om inte Tostan hade funnits i byn. De har lärt oss mycket om hälsa och det är heller ingen som längre tvingar oss flickor att gifta oss innan vi är arton år. Jag slipper att gifta mig innan jag är vuxen och min kropp är redo att bära ett barn.

Nuima blev skuren som bebis och varje månad när hon har mens måste hon ligga till sängs i fem dagar.

– Det gör oerhört ont. Jag vet att det också kommer att bli problem när jag är stor och ska föda barn. Men tack vare Tostan är det ingen här som skär flickor längre.

Nuima, 14

Gillar: Att be.

Bäst på dagen: När hon lagat mat.

Tacksam över: Att hon tack vare Tostan inte behöver gifta sig innan hon är vuxen.

Önskar: Att få gå i skolan.

Riktigt glad senast: När jag fick nya kläder.

7:00
Nuima
vaknar.

7:15
Viktigt att tvätta sig
innan morgonbönen.

Innan Nuima ber tar hon på sig en slöja. Bönemattan tas fram. Nuima vänder sig mot Mecka och böjer sig ner.

7:40
– Ma an mujamdi, säger Nuima till sin familj efter bönen. Det betyder "vakna i fred".

8:00 Hämtar vatten vid brunnen.

9:00
Nuima tar ett riktigt bad i badrummet bakom en skärm.

9:15
Innan frukost mal Nuima gryn i en mortel. När det är klart silar hon bort skalarna innan hon kokar grynen till gröt.

10:00
Äntligen frukostdags!

11:00
Tvättar familjens kläder.

12:00

Jordnötsskalning. Jordnötter är en viktig del av kosten, men säljs också på marknaden.

13:00

Nuima lagar lunch i ett rökigt kök, men hon tycker att det är roligt att laga mat.

15:00

Sopningsdags.

15:30

Nuima broderar. Tyget ska hänga framför hennes dörr när hon gift sig.

16:00

Nuima får hjälp att fixa till flätorna.

19:00

Familjen äter middag

20:00

Nuima ser på TV tillsammans med sina kusiner. Samtidigt är en del av barnen som på dagen går i byskolan, i grannbyn för att gå i koranskola i ljuset från stor eld.

22:00

Nuima somnar efter en lång arbetsdag. Innan hon somnar tänker hon som vanligt på hur det hade varit om hon gick i skolan istället.

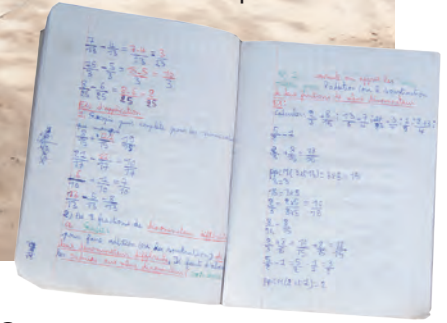

Farmor Doussou är byns första solingenjör.

Nene laddar batteriet med hjälp av energi från solpanelen.

Solenergin gör att Nene nu kan läsa läxor på kvällen.

Farmor är solingenjör

När Nene var liten fick hon tända ett ljus för att kunna läsa sina läxor i kvällens mörker. Men sedan hennes farmor blev solenergiingenjör finns det ljus för både läxläsning och lek!

Nenes farmor Doussou var 50 år när hon för första gången klev på ett flygplan. Hon skulle resa till Indien och till mottagaren av World's Children's Honorary Award år 2001, Barefoot College. Där utbildas kvinnor från byar i många länder till "barfotasolingenjörer". Utan att kunna språket! Med hjälp av bilder, färger och upprepning kunde Doussou lära sig hur solpanelerna fungerar.

När farmor kom tillbaka hem till Senegal kunde hon hjälpa hela byn, alla bostadshus, skolan och moskén med solenergi och att få ljus. Och

även kyrkan i grannbyn.
– Vi tror på allas lika värde och rättvisa, oavsett religion. Så om vi får lampljus i moskén är det rättvist om våra grannar får ljus i sin kyrka också, säger hon.

Solger radio och TV

Innan byn var med i Tostan-programmet var det aldrig någon kvinna som talade inför hela byn. Men när Nenes farmor kom hem med 50 solpaneler, stod hon i centrum för firandet.

– Jag hade aldrig drömt om att tala inför alla, men det var inte svårt. Tack vare att vi tränat med Tostan kändes det bekvämt att berätta och dela med mig av de viktiga saker jag lärt mig, berättar hon.

Farmor Doussou är nu lärare för tre yngre kvinnor som också ska bli solingenjörer.

Dessutom har hon lärt Nene.
– Alltid när skolan är stängd är jag med farmor. Jag ser hur hon gör och försöker förstå. Jag är stolt över det hon kan!

Hemma kopplar Nene solpanelen till batteriet, som laddas genom solens starka strålar.

– Det bästa med solpanelerna är att vi kan lyssna på radio. Det är fantastiskt. Jag gillar att få information och att lyssna på populära sånger,

mest djembemusik, säger Nene, som inte heller längre behöver göra sina skoluppgifter vid ett fladdrande stearinljus.

– Det är lättare att göra läxor nu och vi får mer tid att leka! Dessutom kan vi se på tv och ladda allas telefoner, säger Nene. 🌐

Nu när hon kan göra läxorna på kvällen i solenergilampans sken, blir det mycket mer tid för lek med kompisarna på eftermiddagarna.

Solenergilamporna har förvandlat byn på kvällarna. Nu är det inte längre kolmörkt.